

Új Ptk. - Szombaton életbe lép az új polgári törvénykönyv

Budapest, 2014. március 13., csütörtök (MTI) - Március 15-én, szombaton lép életbe az új Polgári törvénykönyv (Ptk.), a kódex a magánjogi jogviszonyok lehető legteljesebb körét öleli fel nyolc könyvében: ezek a bevezető rendelkezések, az ember mint jogalany, a jogi személy, a családjog, a dologi jog, a kötelmi jog - azaz a szerződésekre vonatkozó szabályozás -, az öröklési jog és a záró rendelkezések.

Az új kódex csaknem kétszerese a hatályosnak, 1596 paragrafus, ami javarészt abból fakad, hogy a korábban külön törvényben szabályozott családjog és társasági jog is a Ptk. része lett.

A közelmúltban Répássy Róbert, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium igazságügyért felelős államtitkára arról beszélt: az új kódex életszerűbb szabályokkal erősíti a jogbiztonságot, a szabályozás mintegy fele változik részben vagy teljesen. A változások javarészt a bírói gyakorlatban kialakított és bevált megoldásokon alapulnak, ami megkönnyíti majd a jogalkalmazók munkáját.

Székely László, a kodifikációt koordináló miniszteri biztos korábban elmondta: a Ptk.-t előkészítő jogtudósok alapvetően azzal a szemlélettel végezték munkájukat, hogy a bírói gyakorlatban jól működő rendelkezéseket nem szükséges változtatni. Nem változtak az évszázados alapelvek sem, továbbra is a jóhiszeműség és a tisztesség a jogok gyakorlásának alapja.

A kódex megalkotói szerint az egyén autonómiáján alapul, egészére a megengedő szabályozás jellemző, mely szerint amit a törvény nem tilt, azt szabad, a rendelkezések többségétől pedig a felek közös megegyezéssel eltérhetnek. A kötelező szabályokat többnyire a gyengébbik fél védelme indokolja, például a fogyasztóvédelemben.

A családjogban az élettársak jogviszonya rendezettebbé válik, az élettársak és házastársak jogai közelednek egymáshoz, a házassági vagyongörvény szabályozása pedig bővül, a házassági vagyongörvény szerződések segítségével a házastársak maguk dönthetik el, hogyan rendezik vagyoni viszonyaikat. Ennek különösen nagy jelentősége lehet a vállalkozói és a családi vagyongörvény elkülönítésénél.

Kőrös András kúrai bíró korábban egy szakmai rendezvényen arról beszélt: az új Ptk. családjogi könyvének alkalmazásakor a családi és az egyéni érdekek összhangjára kell törekedni. A családjogi bíró feladata a méltányos rendezés, a felek érdekeinek jóakarató mérlegelése, és ebben nem lehet csupán az a szempont, hogy ki volt a hibás, illetve, hogy a konfliktusban ki legyen a nyertes és vesztes.

Hozzátette: a házassági vagyongörvényre vonatkozó paragrafusok száma 7-ről 51-re nőtt, a joggyakorlatból kerültek a törvénybe a szerződésben rögzíthető házassági vagyongörvény rendszerek. A közszerzeményi rendszerben önálló a házastársak vagyonszerzése, de ha az életközösség megszűnik, a vagyongörvény felére igényt tarthat bármelyik fél. A vagyongörvénykülönítő rendszerben külön gazdálkodnak a házastársak, nem kell egymással elszámolniuk, egymás tartozásaiért nem felelnek, kivéve a gyermeknevelés és a háztartás költségeit. Az ettől eltérő megállapodás a gyengébb félnek, illetve a családnak a védelmében semmis.

A házassági vagyongörvénynél fontos cél a házasság védelme a házastárs eladósodásával szemben, a harmadik személyek, például hitelezők védelme a házastársak egymás közötti családjog vagyongörvényezésével szemben, továbbá, hogy a házastárs vagyona ne tűnjön el gazdasági társaságokban. A házassági vagyongörvény szerződéseknek lesz országos nyilvántartása éppen azért, hogy az üzleti életben is lehessen erről tájékozódni - mondta korábban Kőrös András, aki szerint az élettársi kapcsolat jogi védelme gyengül, különösen a hosszabb időtartamú, ám gyermektelen kapcsolatok esetében.

A szülői felügyelet szabályai terjedelmileg és tartalmilag is változnak, az új Ptk. a szülők felelősségét helyezi a középpontba és elsődleges szerepet szán a szülők megállapodásának.

A személyiségi jogok alapját az egyenlő emberi méltóság alkotja. Az új kódex lehetőséget ad a közösség méltóságának védelmére a gyűlöletbeszéddel szemben a perindítás lehetőségének

megteremtésével.

Újdonság a személyiségi jogok terén a nem vagyoni kártérítés helyébe lépő sérelemdíj, amelynek megítéléséhez azonban már nem szükséges a konkrét hátrány, kár - esetenként nehézkes - bizonyítása a perekben.

A dologi jog újdonságai közé tartozik az ingó zálogjog internetes nyilvántartása, illetve a telekkönyvi rendszer anyagi jogi szabályainak a Ptk.-ba helyezése.

A kötelmi jogi - szerződésekre vonatkozó - könyvben a kódex több, a bírói gyakorlatban bevált szerződéstípust rögzít, így például a lízinget és a faktoringot.

Az öröklési jogban változik az özvegyi jog: a túlélő házastárs haszonélvezeti joga már nem terjed ki mindenre, csupán az általa lakott ingatlanra, és az általa használt berendezési tárgyakra, ezenfelül egy gyermekrésznyi tulajdon illeti meg az örökségből.

Nő a végintézkedést hagyó szabadsága. A köteles rész - mely végrendeleti öröklésnél is kötelezően jár az örökösnek - az örökség feléről harmadára csökken.

Az új Ptk.-t az Országgyűlés 99 százalékbán a jogtudósok által megalkotott tartalommal fogadta el, csak néhány olyan terület van, ahol a parlament változtatott a tervezeten, köztük a házassági és az öröklési jog.

A régi Ptk. még akár egy emberöltőn át is tovább élhet bizonyos területeken, hiszen az új magánjogi kódex az életbelépése után létrejött jogviszonyokra vonatkozik.

Az új Ptk.-hoz kapcsolódóan mintegy 180 törvény módosításáról döntött az Országgyűlés tavaly év végén. A 2013 februárjában elfogadott új Ptk. idén március 15-ei hatálybalépése egyéves felkészülési időt biztosított a jogalkalmazóknak.

Az Alkotmánybíróság néhány napja megsemmisítette a még hatályba sem lépett kódex azon rendelkezését, amely méltányolható közérdekhez köti a közszereplők bírálhatóságát, mert az a testület szerint sérti a szólás- és sajtószabadságot.

bja \ bed \ bhi

MTI 2014. március 13., csütörtök 6:36